

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720204894
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6720204894.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobkyne Z. Q., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, XXX XX S., právne zastúpená JUDr. Ľubomírom Ivanom, advokátom, so sídlom Námestie SNP 41, 960 01 Zvolen, IČO: 42 197 821 proti žalovanej 1/ Z.. B. Q., rod. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XX/XX, XXX XX E., 2/ B. Q., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. 2, XXX XX M. H., obe žalované zastúpené URBÁNI & Partners, s. r. o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/41/2020-123 zo dňa 21. 09. 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že do dedičstva po nebohom S. V., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom E. XX, zomrelý dňa XX. XX. XXXX, patrí

a/ spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na stavbe - letnej kuchyni bez súpisného čísla, postavenej na pozemku - parcele registra "C" č. XX (ďalej aj „letná kuchyňa“),

b) spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 na stavbe - hospodárskej budove - humno bez súpisného čísla, postavenej na pozemku - parcele registra "C" parc. č. XX/X (ďalej aj „humno“),

pričom uvedené nehnuteľnosti sú vedené katastrálnym odborom Okresného úradu T. a nachádzajú sa v katastrálnom území E., zapísané na LV č. XXXX. V poradí druhým výrokom sa žalobkyňa domáha vo vzťahu k totožnému spoluvlastníckemu podielu na letnej kuchyni a humne (ďalej v texte aj „spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach“) určenia, že patria do dedičstva po neb. B. L., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom R. X., XXX XX E., zomrelej dňa XX.XX.XXXX.

2. Žalobkyňa sa tohto určenia spoluvlastníckeho podielu do dedičstva po nebohom S. V. a následne po nebohej B. L., rod. V. domáha s odôvodnením, že sporný spoluvlastnícky podiel na letnej kuchyni a humne nebol obsahom darovacej zmluvy zo dňa XX. XX. XXXX, uzatvorenej medzi zmluvnými stranami - daryňou B. L., rod. V. a žalovanou v 2. rade B. Q., rod. L. ako obdarovanou. Touto zmluvou, podľa nej došlo len k prevodu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 3/6-ín k rodinnému domu so súpisným číslom XX nachádzajúcim sa na E. spolu so stavebne nadväzujúcou komorou, skladom a maštaľou a prislúchajúcimi vonkajšími úpravami pozostávajúcimi z „prípojky“ vodovodnej a kanalizačnej a zo septika, ako aj pozemkov: parcely registra "E", a to parc. č. XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, všetky pôvodne vedené na LV č. XXX pre k. ú. E., obec E., okres T. (ďalej v texte aj „darovacia zmluva X“). Následnou ďalšou darovacou zmluvou zo dňa 19. 12. 2015, uzatvorenou medzi žalovanou v 2. rade B. Q., rod. L. ako daryňou a žalovanou v 1. rade Z.. B. Q., rod. Q. ako obdarovanou došlo k prevodu výlučného vlastníckeho práva o podiele 1/1 k rodinnému domu so súpisným číslom XX s príslušenstvom a pozemkami v E., ktoré boli v čase prevodu vlastníckych práv v Správe katastra T. pre obec a katastrálne územie E. zapísané na LV č. XXX ako parcely registra „C“ parc. č. XX, XX, XX/X, XX/X a XX. Touto

následnou darovacou zmluvou došlo i k prevodu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 3/6-ín k pozemku v k. ú. E. v čase prevodu vlastníckeho práva vedenom v Správe katastra T. pre k. ú. E. na LV č. XXX, a to konkrétne pozemku parcely registra „C“ č. XX/X (ďalej len „darovacia zmluva X“).

3. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaná I/ na základe darovacej zmluvy X nemohla nadobudnúť výlučné vlastníctvo k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam, vrátane spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, nakoľko stavby, a to letná kuchyňa bez súpisného čísla postavená na pozemku parcely registra „C“ č. XX a hospodárska budova - humno bez súpisného čísla, postavené na pozemku - parcela registra „C“ č. XX/X, neboli predmetom prevodu podľa tejto zmluvy. Rovnako žalobkyňa tvrdila, že letnú kuchyňu a humno nemohla nadobudnúť ani samotná žalovaná v 2. rade v zmysle darovacej zmluvy 1, keďže stavby neboli ani predmetom prevodu podľa tejto zmluvy.

4. Okresný súd po vykonanom dokazovaní uviedol v bode 18. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nasledovné: „Žalobkyňa mala naliehavý právny záujem v čase podania žaloby ako aj v čase pojednávania, nakoľko je potrebné určiť, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom S. V., zomr. XX.XX.XXXX a B. L., rod. V., zomr. XX.XX.XXXX. Toto rozhodnutie samo o sebe nepriznáva vlastnícke právo žalobkyňi, ale žalobkyňa sa sama o sebe nemôže domáhať určenia vlastníckeho práva pre seba, môže sa domáhať len toho, že v predmetnom čase boli stavby vo vlastníctve predkov, a teda patria do dedičstva, ktoré následne bude prejednané príslušným notárskym úradom, komu tieto stavby z dedičov budú nakoniec patriť. Súd sa oboznámil s výpoveďou žalovanej I/ na pojednávaní dňa 21.05.2021, na základe tejto výpovede, po výsluchu svedkov A. Q., nar. XX.XX.XXXX a svedka S. Q., nar. XX.XX.XXXX sa súdu javí ako vierohodnejšia výpoveď S. Q.. A. Q. sám vo výpovedi uviedol, že na pojednávanie sa pripravil tak, že čítal zápisnice z pojednávania. Tvrdenie právneho zástupcu žalovaného, že tento svedok nie je vierohodný a v podstate jeho výpoveď nahrádza žalobu jeho matky, spochybnil výpoveď svedka A. Q.. Súdu sa javila za vierohodnú výpoveď svedka S. Q., nar. XX.XX.XXXX, ktorý si mohol pamätať užívanie nehnuteľností, a to kuchynky a humna pred rokom 1974. V rodine je rozpor medzi stranami sporu, súd má za to, že má žalobu zamietnuť. Žalobkyňa nepreukázala skutkové ani právne tvrdenia v takom rozsahu, ktoré by boli podkladom pre zásah do vecného práva, ktorým je vlastnícke právo žalovaných. Žalovaná I/ je vlastníkom predmetných nehnuteľností od roku 2006, stará sa o ne, zveľaduje ich, riadne ich užíva, platí za ne nájom. Pokiaľ by žalobkyňa mala od podania žaloby akýkoľvek subjektívny pocit, že po právnej stránke nie je niečo v poriadku, tak najneskôr v roku 1999, po smrti svojej matky, vo vzťahu k žalovanej I/ starej matke, by v dedičskom konaní musela namietať, že predmetom dedičstva nie je žiadna nehnuteľnosť. Z výpovede svedka S. Q. je zrejmé, že darom dostala nehnuteľnosti žalovaná II/ v celom rozsahu. Žalobkyňa sa so žalovanou II/ nerozpráva. Žalovaná z výpovede preukázala vydržačiu lehotu za posledných 14 rokov vlastníctva žalovanej I/. Ďalších 6 rokov vlastníctva žalovanej II/ siahajú k smrti matky žalobkyne. Pokiaľ sa týka samotných stavieb, tieto spĺňajú definíciu Občianskeho zákonníka, príslušenstva veci. V tom čase neplatil zákon číslo 50/1976 - Stavebný zákon. Svedok S. Q. uviedol, že kuchynka nahrádzala kuchyňu samotného rodinného domu. Tieto stavby sú zapísané do katastra nehnuteľností žalovanou I/. Z dobrej viery a darovacej zmluvy z 19.12.2005 a darovacej zmluvy z 12.11.1998 a z výsledku dedičského konania po nebohej B. L., rod. V. uzavreli dedičia dedičskú dohodu, žalobkyňa a žalovaná II/ presne vedeli čo zdedili a predmet zmlúv to nebol. Nielen dôkaz o opaku, ale aj negatívnym dôkazom vyjadrenie žalovanej strany sú konzistentné a zakladajú reťazec právnych a skutkových okolností, ktoré požívajú právnu ochranu. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, ktoré by svedčalo o potrebe zmeny a zásahu do princípu právnej istoty. Právo patrí bdelym. Z dokazovania vyplýva, že žalobcom nie je ani tak Z. Q., ale svedok A. Q., ktorý de facto nebol svedkom, lebo sám nevnímal žiadne rozhodné okolnosti a celý proces namiesto žalobkyne Z. Q. riadil on. Žalobkyňa sa na pojednávanie nedostavila, nevyjadrila sa. Zmena, ktorej sa žalobkyňa domáha by vyvolala potrebu ďalších konaní a vysporiadaní s ohľadom na investície, zavedenie sietí do nehnuteľností a podobne. Žalobu podala žalobkyňa v roku 2020, v roku 1999 nezdedila žiadnu nehnuteľnosť, mala dostatok času na podanie žaloby. Nebol by žiaden dôvod uzatvárať dedičskú dohodu. Čo sa týka predmetných stavieb, žalobkyňa v podanej žalobe zo dňa 06.11.2020 namietala právny titul, na základe ktorého došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k stavbám vedených na LV č. XXXX, k. ú. E., obec E., okresný úrad T., katastrálny odbor, a to: stavba - letná kuchyňa bez súpisného čísla, postavené na pozemku - parcele registra „C“ s par. č. XX; stavba - D. C. - D. bez súpisného čísla, postavené na pozemku parcely registra „C“ s par. č. XX/X (ďalej spolu aj ako „Stavby“); a to vo vzťahu k žalovanej II/ tým podmieňujúc vo vzťahu k žalovanej I/. Žalobkyňa uvedené skutočnosti argumentuje tým, že predmetné stavby neboli súčasťou darovacích zmlúv, a to Darovacej zmluvy zo dňa 12.11.1998 a Darovacej zmluvy zo dňa 19.12.2005, na základe ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k uvedeným stavbám. Na základe uvedeného sa žalobkyňa dožaduje, aby bolo súdom určené, že predmetne stavby patria do

dedičstva, a aby toto bolo následne dodatočne prejednané. Zo samotného obsahu darovacej zmluvy zo dňa 12.11.1998 uzatvorenej medzi toho času nebohú B. L., rod. V., r. č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom R. XX, XXX XX R., a žalovanou II/, jednoznačne vyplýva, že okrem prevodu spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 3/6 k celku rodinného domu so súpisným číslom XX nachádzajúci sa v E. spolu so stavebnou nadväzujúcou kuniou, skladom a maštálou a príslúchajúcimi aj k ďalším pozemkom, všetko pôvodne zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec E., okresný úrad T., katastrálny odbor, je aj prevod príslušenstva a súčastí predmetného domu, a to rovnako v podiele 3/6 k celku, spolu so všetkými právami a povinnosťami s nimi spojenými. Rovnako aj z obsahu darovacej zmluvy zo dňa 19.12.2005 uzatvorenej medzi žalovanou II/ a žalovanou I / vyplýva, že predmetom darovania bolo okrem vlastníckeho podielu o veľkosti 1/1 rodinného domu so sup. č. XX spolu s pozemkami nachádzajúcich sa v E., v čase prevodu v Správe katastra T. pre obec a k. ú. E., zapísané na LV č. XXX, a prevodu vlastníckeho podielu o veľkosti 3/6 k celku pozemku nachádzajúceho sa v E., v čase prevodu vedenom v Správa katastra T. pre obec a k. ú. E. na LV č. XXX, aj prevod príslušenstva predmetného domu so súpisným č. XX, pričom túto skutočnosť uviedla aj sama žalobkyňa v žalobe zo dňa 06.11.2020. Z uvedeného vyplýva, že v prípade predmetných stavieb ide v súlade so stavebným zákonom o drobné stavby, ktoré majú k hlavnej stavbe len doplnkovú funkciu, pričom sú určené na to, aby ich mohol vlastník užívať spoločne s vecou hlavnou, vo vzťahu ku ktorej tieto predstavujú jej príslušenstvo. Nakoľko sa právne úkony týkajúce sa hlavnej veci zásadne vzťahujú aj na veci tvoriace jej príslušenstvo, nadobudnutím vlastníckeho práva k veci hlavnej prechádza vlastnícke právo aj na jej príslušenstvo. Je síce pravdou, že predmetné stavby boli postavené ešte pred rokom 1976, čo uvádza aj žalobkyňa vo svojej žalobe, tieto stavby však neboli evidované na LV. Predmetné stavby boli na LV zapísané až na základe právnych úkonov vykonaných žalobkyňou, pričom právny základ zápisu tvorí „Potvrdenie obce E. č. j. XX/XX dňa XX.XX.XXXX na zápis stavieb popisným spôsobom Q. XX/XX - XX/XX.“ Nakoľko predmetné stavby neboli v čase uzatvárania Darovacích zmlúv z rokov 1998 a 2005 predmetom zápisu na LV, je teda prirodzené že tieto stavby boh v tom čase referované len ako príslušenstvo prevádzaného majetku, pričom skutočnosť, že predmetom darovania bolo aj príslušenstvo prevádzaného majetku explicitne vyplýva z obsahu predmetných Darovacích zmlúv z rokov 1998 a 2005. V súvislosti s podanou žalobou je potrebné poukázať aj na dĺžku doby, po ktorej bola žalobkyňou táto žaloba podaná. V prípade darovacej zmluvy z roku 1998 ide o dobu presahujúcu 20 rokov, zatiaľ čo v prípade darovacej zmluvy z roku 2005 ide o dobu presahujúcu 15 rokov. Je teda zrejmé, že aj v prípade, ak by vlastnícke právo k predmetným stavbám nevzniklo na základe Darovacích zmlúv z rokov 1998 a 2005, vlastnícke právo k predmetným stavbám by bola žalovaná I/ oprávnená nadobudnúť na základe inštitútu vydržania, nakoľko je nepochybné, že v tomto prípade dochádza k splneniu všetkých hmotnoprávných podmienok vydržania vymedzených v Občianskom zákonníku, a to spôsobilosť predmetu na vydržanie, oprávnenosť a dobromyseľnosť držiteľa veci ako aj uplynutie vydržacej doby.“

5. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Odôvodnila ho tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že súd prvej inštancie pochybil pri svojej rozhodovacej činnosti tak, že bez ďalšieho prevzal argumenty žalovaných a nevenoval sa skutkovým a právnym tvrdeniam, ktoré počas celého konania produkovala, nevysporiadal sa pre vec s podstatnými skutočnosťami, resp. ich úplne opomenul a rozhodnutie odôvodnil jedine a len spôsobom predpokladajúcim správnosť svojej premisy. Okresný súd podľa nej založil rozhodnutie na dvoch argumentoch, a to že právo patrí bdelým, a teda, že žaloba bola podaná so značným časovým odstupom od vzniku skutočností, zakladajúcich aktuálny právny a v katastri nehnuteľností zapísaný stav. Druhým argumentom je okolnosť, že dotknuté stavby, a to letná kuchynka a humno sú drobnými stavbami, ktoré bolo a je možné uznať ako príslušenstvo ku stavbe hlavnej, a preto ich údajný „popisný“ spôsob označenia v darovacej zmluve zo dňa 12. 11. 1998 zakladá prevod vlastníctva ku týmto práve označenou darovacou zmluvou, ale na druhej strane však okresný súd argumentuje možným vydržaním, z čoho jej nie je zrejmé, akým spôsobom došlo podľa okresného súdu k zmene v osobe vlastníka.

6. Žalobkyňa v odvolaní zdôraznila, že dotknuté stavby (letná kuchynka, humno) majú pevný základ, ktorými sú spojené so zemou, je im pridelené vlastné súpisné číslo a svojmu účelu slúžia ako samostatné budovy. Nemá za to, že by tieto stavby bolo možné považovať za príslušenstvo k hlavnej/obytnej budove. Doplnila, že samotná držba nehnuteľnosti je právne bezvýznamná, keďže absentuje objektívna dobrá vôľa o tom, že im nehnuteľnosti patria, a to práve z dôvodu, že nikdy neboli predmetom prevodu vlastníckeho práva. V tejto súvislosti poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica

č. k. 13Co/355/2012, Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6S/269/2014, Krajského súdu Nitra sp. zn. 15S/71/2013, týkajúce sa posúdenia drobných stavieb.

7. Žalobkyňa v odvolaní vo vzťahu k určení charakteru stavieb - letnej kuchyne a humna, či ide o drobné stavby, alebo nie, poukázala na to, že okresný súd vo veci nevykonal žiadne miestne zisťovanie, resp. ohliadku dotknutých nehnuteľností a podľa nej z vykonaného dokazovania, najmä výsluchu strán sporu a svedkov, vyplynuli iné závery, ako z rozhodnutia okresného súdu, a teda, že tieto stavby nespĺňajú definíciu drobných stavieb, resp. príslušenstva hlavnej stavby.

8. K záveru okresného súdu o tom, že jej žaloba bola podaná oneskorene poukázala na to, že uplatňovaný nárok nie je ani premlčateľný a ani prekludovateľný, preto uvedenému záveru okresného súdu neporozumela, navyše sporné nehnuteľnosti - letná kuchyňa a humno boli na príslušnom liste vlastníctva zapísané ako majetok žalovanej 1/ až v roku 2011. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, príp. zmenil a jej žalobe vyhovel.

9. Žalované 1/ a 2/ k odvolaniu v písomnom vyjadrení uviedli, že rozhodnutie okresného súdu považujú za vecne správne a zákonné, naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. f/, či h/ nie je, podľa nich, dané. Doplnili, že konanie na okresnom súde netrpí žiadnou vadou, okresný súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov vyplynuli, alebo boli spornými stranami prednesené, ktoré boli preukázané, resp. neboli sporné a zároveň okresný súd v žiadnom prípade nemohol vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko použil zákonné ustanovenia vzťahujúce sa na dané konania a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na odlišné právne posúdenie veci. Zdôraznili, že od počiatku žaloba je nedôvodná, postavená len na „vôli“ a prejave svedka A. Q., teda syna žalobkyne, ktorého výpoveď na okresnom súde ukázala, o čo v podstate žalobkyňa ide. Žalobkyňa vo veci vôbec nevypovedala, pričom syn žalobkyne vypovedajúci pred okresným súdom ako svedok od roku 1998 o týchto nehnuteľnostiach, ako aj o ich stave nemôže ani vedieť, nakoľko ich osobne neužíval, ani nemal k nim prístup. Jeho výpoveď považujú za účelovú, naopak oni svoje tvrdenia predložili relevantne, konzistentne a napokon i tým, že prednesené skutočnosti boli v celosti potvrdené. Zdôraznili, že v súlade so Stavebným zákonom ide v prípade letnej kuchyne a humna o drobné stavby, ktoré majú k hlavnej stavbe len doplnkovú funkciu, pričom sú určené na to, aby ich mohol vlastník užívať spoločne s vecou hlavnou, vo vzťahu ku ktorej tieto predstavujú jej príslušenstvo. Z tohto dôvodu vlastnícke právo patrilo žalovanej strane a jej predchodcom, pričom žalobca, resp. žalobkyňa nikdy nebola užívateľom, ani domnelým, predmetných stavieb. Na záver uviedli, že ak by aj bolo otázne pochybovať o správnosti skutkového deja, potom sú naplnené všetky aspekty vydržania vlastníckeho práva. Žalobkyňa tak mohla kedykoľvek uplatniť svoje domnelé nároky, čo však neučinila, v dôsledku čoho je jej žaloba iba výsledkom želaní, ale nie rozhodujúcich skutočností, pričom absentuje už samotná vôľa žalobkyne, týkajúca sa vlastníckeho práva, ktorá tu nebola od počiatku prítomná. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

10. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných uviedla, že sa nestotožňuje s ich výkladom drobnej stavby v zmysle Stavebného zákona a naďalej zotrvala na stanovisku, že nejde o drobné stavby. Zároveň naďalej zotrvala na vyjadrení, že predmetné stavby, a to letná kuchyňa a humno, neboli predmetom prevodu vlastníckeho práva v zmysle darovacej zmluvy 1 a 2, pričom ide o samostatné veci určené na samostatné užívanie. Navrhla, aby bolo rozhodnuté v intenciách jej odvolania.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej v texte „CSP“) prejednal odvolanie žalobkyne v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v zmysle § 389 písm. b/ CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Odvolací súd nemal možnosť napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdiť, ani zmeniť, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a uvedený nedostatok nebolo možné napraviť ani v odvolacom konaní. Nedostatočné skutkové závery vo vzťahu k právnym záverom, ktoré okresný súd zaujal, má za následok nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nesystematické, zmätočné, ak z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je jasné, akými úvahami sa okresný súd pri svojom rozhodovaní riadil, najmä, ak jeho skutkové závery sú vo vzájomnom rozpore a navzájom sa vylučujú. Odvolací dôvod žalobkyne, že

okresný súd len prevzal vyjadrenia žalovaných, nevenoval sa skutkovým a právnym tvrdeniam, ktoré produkovala, resp. že sa nevysporiadal s pre vec podstatnými skutočnosťami, obstoja.

13. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, avšak z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného ustanovenia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, pričom strane sporu musí byť daná odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie odôvodňujúcich súvislostiach. Právo strany sporu a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv strany sporu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založený, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

14. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že okresný súd sa vyššie uvedeným dôsledne neriadil. Z preskúmaného rozsudku nie je možné zistiť, na základe ktorých zákonných ustanovení, ale najmä na základe ktorých skutkových zistení a následných záverov, a na základe akých úvah dospel k právnemu záveru vo vzťahu k tomu, že sporný spoluvlastnícky podiel na letnej kuchyni a humne, vo vzťahu ku ktorým sa žalobkyňa domáha určenia, že patria do dedičstva, bol vo vlastníctve právnych predchodcov žalobkyne, a to ku dňu ich smrti.

15. Odôvodnenie rozhodnutia má totiž presvedčiť strany sporu, že rozhodnutie bolo výsledkom starostlivého zhodnotenia relevantných faktov a že nebolo len doprovodom vopred prijatého rozhodnutia, teda že nebolo svojvoľné. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné trvať na logickej súladnosti (bez rozpornosti) a vecnej konzistencii odôvodnenia rozhodnutia, ktoré nemôže opomenúť dôležité skutočnosti a tieto ponechať bez odpovede. V nadväznosti na uvedené, je potom neprijateľné, aby takéto skutkové a právne závery prijal výlučne odvolací súd bez toho, aby mal možnosť napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

16. V konkrétnosti odvolací súd poukazuje na to, že ak aj žalobkyňa odôvodňuje svoju žalobu a rozhodné skutočnosti týkajúce sa toho, že sporný spoluvlastnícky podiel k letnej kuchyni a humnu patrí do dedičstva po jej právnych predchodcoch tým, že nebol predmetom darovacej zmluvy 1. a darovacej zmluvy 2., vrátane toho, že žalovaná 2/ nemohla byť spôsobilá previesť vlastnícke právo k spornému spoluvlastníckemu podielu na žalovanú 1/ v zmysle zásady platnej pri prevodoch vlastníckeho práva, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, než sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet), bolo povinnosťou súdu vo vzťahu k vyššie uvedenej žalobnej argumentácii prijať skutkové a právne závery, na základe ktorých túto argumentáciu neprijal. Takéto konzistentné a logické odôvodnenie napadnuté rozhodnutie neobsahuje. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na strane 10 len konštatuje, čo zo samotného obsahu darovacej zmluvy 1. a darovacej zmluvy 2. vyplýva, pričom nekonštatuje, na základe čoho dospel k tomu, že okrem prevodu spoluvlastníckeho podielu k celku rodinnému domu bola predmetom prevodu i letná kuchynka a humno, a na základe akých úvah, skutkových zistení a následného vyhodnotenia dospel k právnemu záveru, že ide v prípade letnej kuchyne a humna o príslušenstvo k hlavnej stavbe, najmä, ak otázku obsahu darovacej zmluvy 1. a 2., ako aj otázku príslušenstva hlavnej stavby, žalované 1/ a 2/ spochybňovali svojou skutkovou a právnou argumentáciou. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva len doslovná citácia vyjadrenia právneho zástupcu žalovaných 1/ a 2/ na strane 9 napadnutého rozhodnutia, nie však skutkové a právne závery prijaté okresným súdom. Nie je totiž úlohou odvolacieho súdu domýšľať dôvody, na základe ktorých okresný súd dospel k skutkovému a právnemu záveru, že v prípade letnej kuchyne a humna ide o príslušenstvo k hlavnej veci, teda k rodinnému domu, v dôsledku čoho prevodom spoluvlastníckeho podielu k celku rodinného domu došlo i k prevodu jeho príslušenstva. Je viac ako žiaduce, aby okresný súd dal odpoveď na to, či účastníci darovacej zmluvy 1. a darovacej zmluvy 2. prejavili vôľu previesť spolu s hlavnou vecou aj príslušenstvo, a pokiaľ boli týmto príslušenstvom nehnuteľnosti, posúdiť, či išlo o také stavby ako napr. kôlna, stodola, žumpa, a pod. teda nehnuteľnosti, ktoré možno súhrnne označiť ako vedľajšie, a ktoré majú z hľadiska § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka povahu nehnuteľností a ktoré plnia doplnkovú funkciu hlavnej stavby. Ak boli tieto vedľajšie stavby s doplnkovou funkciou určené rovnakým vlastníkom hlavnej veci k tomu,

aby s ňou boli trvalo užívané a boli s ňou spojené spoločným hospodárskym účelom, len v takom prípade tvoria príslušenstvo veci. (vid' aj rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 22Cdo/1844/2004). Stavba v občianskoprávnom zmysle znamená výsledok stavebnej činnosti, tak ako túto činnosť chápe stavebný zákon a jeho vykonávacie predpisy, ak výsledkom tejto činnosti je vec v právnom slova zmysle, teda spôsobilý predmet občianskoprávnych vzťahov, nie súčasť inej veci. Okresný súd však len vytrhnuto z kontextu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v bode 18. konštatuje, že pokiaľ sa týka samotných stavieb, vo vzťahu ku ktorým sa žalobkyňa domáha určenia, že spoluvlastnícky podiel na nich patrí do dedičstva po nebohom S. V., ako aj po nebohej B. L., rod. V., splnil definíciu Občianskeho zákonníka príslušenstva veci. Uvedené okresný súd „vysvetlil“ tým, že v tom čase neplatil zák. č. 50/1976 - Stavebný zákon, a svedok S. Q. uviedol, že kuchyňa nahrádzala kuchyňu samotného rodinného domu. V inej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v bode 18. je konštatované, že v prípade predmetných stavieb ide v súlade so Stavebným zákonom o drobné stavby, ktoré majú k hlavnej stavbe len doplnkovú funkciu, pričom sú určené na to, aby ich mohol vlastník užívať spoločne s vecou hlavnou, vo vzťahu ku ktorej tieto predstavujú jej príslušenstvo, teda ide o konštatáciu všeobecnú, a tiež bez konkretizácie vo vzťahu k humnu.

17. Rozporuplne vyznieva aj záver okresného súdu spočívajúci v tom, že boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky vydržania na strane žalovanej 1/ na základe inštitútu vydržania, a to bez toho, aby jednotlivé hmotnoprávne podmienky skutkovo a právne odôvodnil. Jedinou konštatáciou je len jedna veta, aj to včlenená medzi iné skutkové a právne závery okresného súdu na strane 9 napadnutého rozhodnutia s uvedením, že: „Žalovaná z výpovede preukázala vydržaciú lehotu za posledných 14 rokov vlastníctva žalovanej 1/. Ďalších 6 rokov vlastníctva žalovanej 2/ siahajú k smrti matky žalobkyne.“ Žiadne iné skutkové a právne závery vo vzťahu k vydržaniu sporného spoluvlastníckeho podielu na letnej kuchyni a humne resp. k nehnuteľnostiam ako takým okresný súd neuviedol.

18. Okresný súd tak odňal možnosť stranám sporu argumentovať vo vzťahu k jeho skutkovým a právnym záverom, ktoré okolnosti žalobkyňa dôvodne v odvolaní namietala. Nedostatok dôvodov však robí rozhodnutie aj v inštančnom postupe nepreskúmateľným pre jeho neurčitosť, nakoľko úlohou odvolacieho súdu nie je nahrádzať nedostatočné zistenia či závery okresného súdu. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Ak by aj okresný súd v celom rozsahu zopakoval dokazovanie, príp. ho doplnil, strany by nemohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky.

19. Odvolací súd uznáva, že žalobkyňa má možnosť, ako strana sporu, ktorá uplatňuje procesný prostriedok obrany svojho práva, tvrdiť skutočnosti a ponúkať právne závery vo vzťahu k ňou uplatňovanému nároku, avšak je úlohou súdu tieto skutkové zistenia, závery a následné právne vyhodnotenie vyložiť v zmysle iura novit curia, teda poskytnúť strane sporu jasné a zrozumiteľné rozhodnutie, na základe ktorého jeho žalobe nevyhovel.

20. Celková zmätosť a nejednoznačnosť rozhodnutia okresného súdu spočíva v tom, že si neustálil predmet samotného konania aj vo vzťahu k výrokom, ktorých vyslovenia sa žalobkyňa žalobou domáhala. Z predmetnej žaloby je totiž bez pochyb dané, že sa domáhala prvým výrokom určenia, že do dedičstva po neb. S. V., ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX patrí spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4 na stavbe - letnej kuchyni bez súpisného čísla na parcele č. XX a na stavbe - hospodárskej budove - humno bez súpisného čísla, postavenej na parcele č. XX/X, pričom v poradí druhým výrokom sa žalobkyňa domáha určenia, že predmetný spoluvlastnícky podiel v rovnakom rozsahu patrí do dedičstva po neb. B. L., rod. V., ktorá zomrela dňa XX. XX. XXXX. V súlade s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010 publikovaným aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011 je však zrejmé, že: „V konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu.“ Je teda zrejmé, že úlohou okresného súdu bolo posúdiť, či v prípade prvého výroku poručiteľ neb. S. V. bol v čase smrti (XX.XX.XXXX) vlastníkom spoluvlastníckeho podielu, určenia ktorého sa žalobkyňa domáha a zároveň vo vzťahu k druhému výroku posúdiť zvlášť, či poručiiteľka, teda neb. B. L. bola v čase smrti (XX.XX.XXXX) vlastníkom tohto totožného spoluvlastníckeho podielu. V tejto súvislosti navyiac odvolací súd dodáva, že ak by súd vyhovel žalobe požadujúcej uvedené určenie a vec (spoluvlastnícky podiel) je následne prejednaný v konaní o dedičstve ako majetok poručiteľa, nepotvrďuje rozhodnutie o

dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti vlastníkom veci. Po smrti poručiteľa môžu vo všeobecnosti nastať právne skutočnosti, s ktorými právny poriadok spája vznik vlastníctva niekoho iného, napr. vydržaním, avšak v konaní, v ktorom sa zisťuje, či určitá vec bola v čase smrti poručiteľa v jeho vlastníctve, sú takéto (neskoršie) skutočnosti právne bezvýznamné.

21. Úlohou okresného súdu bude preto v zmysle vyššie uvedeného výslovne ustáliť, či spoluvlastnícky podiel na stavbách - konkrétne letnej kuchyni a humne tak, ako sú vyššie špecifikované, bol ku dňu smrti neb. S. V., teda ku dňu XX. XX. XXXX v jeho vlastníctve a vo vzťahu k uvedeného záveru uviesť skutkové a právne závery odôvodnené v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Na tieto otázky nedáva konštatácia okresného súdu, že : „žalovaná 1/ je vlastníkom predmetných nehnuteľností od roku 2006, stará sa o ne, zveľaďuje ich, riadne ju užíva a platí za ne nájom“, príp. že ich nadobudla darovacou zmluvou, resp. dopĺňa okresný súd tieto dôvody i prípadným vydržaním žalovanej 1/ (z kontextu vytrhnutou vetou „Žalovaná z výpovede preukázala vydržaciú lehotu za posledných 14 rokov vlastníctva žalovanej 1/.“). Na to, či bol poručiteľ neb. S. V. ku dňu svojej smrti vlastníkom vyššie uvedeného spoluvlastníckeho podielu, sa nevzťahuje žiadna časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (body 18 a 19), okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na takúto otázku odpoveď nedáva, a to napriek tomu, že darovacie zmluvy 1. a 2., boli uzavreté až po jeho smrti. Uvedené je však nevyhnutné na to, aby okresný súd mohol o výroku I. vecne rozhodnúť, teda posúdiť, či spoluvlastnícky podiel na stavbách - letnej kuchyni a humne bol v čase smrti poručiteľa jeho vlastníctvom a teda, či patrí do dedičstva po nebohom poručiteľovi S. V.. Len v prípade, ak okresný súd bude mať naisto dané, že ku dňu smrti poručiteľa tento bol alebo nebol vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na letnej kuchyni a humne, bude môcť o veci, konkrétne výroku v poradí prvom rozhodnúť. Až následne bude rovnakým spôsobom postupovať aj o druhom požadovanom určení, teda či v ku dňu smrti bola alebo nie B. L. vlastníčkou totožného spoluvlastníckeho podielu.

22. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že pokiaľ ide o prvú darovaciu zmluvu, táto bola uzavretá dňa 12. 11. 1998, teda pred smrťou poručiťky B. L., rod. V.. Pokiaľ však ide o darovaciu zmluvu zo dňa 19. 12. 2005 (darovacia zmluva 2), ide o okolnosti, ktoré nastali po smrti poručiťky a ktoré nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu vo vzťahu k požadovanému v poradí druhému výroku.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že okresný súd sa v prípade meritórneho posúdenia žaloby mal v rámci prejudiciálnych otázok zamerať na posúdenie, či poručiteľ 1/, teda nebohý S. V., alebo poručiťka 2/ nebohá B. L., rod. V. boli vlastníkami spoluvlastníckeho podielu k stavbám - letná kuchyňa a humno v čase ich smrti, prípadne posudzovať platnosť len tých právnych úkonov, ku ktorým došlo do smrti toho ktorého poručiteľa. V prejednávanej veci totiž sa žalobkyňa nedomáha určenia, že žalovaná 1/ je vlastníčkou sporného spoluvlastníckeho podielu, ako to nepriamo vyznieva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ale sa domáha určenia, že predmetný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po jej právnych predchodcoch. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresným súdom možno prijať len ten skutkový a právny záver, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ak je dedičkou B. L., rod. V., ktorá bola jedinou dedičkou po nebohom S. V.. Aj odvolací súd má za to, že žaloba je prípustným určovacím návrhom o tom, že konkrétna vec (spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti) patrí do dedičstva po poručiteľovi, ktorým návrhom sa môže v sporovom konaní takého určenia domáhať ten, kto je dedičom poručiteľa, resp. do úvahy prichádzajúcim dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom voči inej osobe, ako dedičovi, teda že dedič má vždy naliehavý právny záujem na určení, či určité veci patria do dedičstva po poručiteľovi.

24. Odvolaciemu súdu preto neostávalo iné, ako napadnutý rozsudok s poukazom na vyššie uvedené zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, aby okresný súd vo veci vykonal dokazovanie vo vzťahu k predmetu konania, ktorým je určenie veci do dedičstva po nebohom S. V. a po nebohej B. L., rod. V. a až na základe vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia posúdil, či je žaloba žalobkyne na určenie, že spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po nebohom S. V. (výrok I.) a že totožný spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po nebohej B. L., rod. V. (výrok II.), a to vo vzťahu ku každému výroku zvlášť, dôvodnou. Zároveň okresný súd pri odôvodnení svojho rozhodnutia bude postupovať v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby odôvodnenie rozhodnutia netrpelo atribútom nepreskúmateľnosti a nekonzistentnosti.

25. Okresný súd rozhodne opätovne i o náhrade trov konania, ako aj o trovách odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).